

KOALITSIOONILEPE

01.11.2021

Valimisliit Koostöö-Meie Vald, Eesti Reformierakond ja Isamaa erakond (edaspidi osapooled) lepivad kokku soovis kanda ühiselt Saue vallas valitsemise vastutust, seades eesmärgiks inimeste heaolu ja valla vastutustundliku arengu.

Leppe eesmärk on kokku leppida põhimõtted valla juhtimises, arendus- ja planeerimistegevuses, sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas, haridus-, kultuuri- ja noorsootöös, elukeskkonna turvalisuse tagamisel ja ettevõtluskeskkonna ning e-teenuste ja infoühiskonna arendamisel.

Lähtudes eeltoodust, allkirjastavad Saue valla valimisliidu Koostöö-Meie Vald, Eesti Reformierakonna ja Isamaa erakonna nimekirja liikmetena Andres Laisk, Eero Kaljuste, Jaanus Kallion, Aare Puht, Toomas Artma, Arnold Õispuu, Juhan Särgava, Einar Alliksaar, Tiia Rosenberg, Allan Muuk, Märt Meerits, Nils-Joonas Põldme, Madis Milling, Jaanika Käärst, Riho Johanson, Harry Pajundi, Kaire Sildnik, Indrek Paljak, Lavly Perling, Mihhail Jallajas, Valdis Toomast, Andres Kaarmann, Virko Raagmets ja Rein Riga alljärgneva kokkuleppe.

Järgnevaid prioriteete tuleb käsitleda koosmõjus osapoolte programmiliste seisukohtadega. Koalitsioonileppes ja programmides kajastatud eesmärgid viiakse ellu läbi nende lisamise valla arengukava ja eelarvestrateegia koosseisu vastavalt valla eelarvelistele võimalustele.

Osapooled deklareerivad, et oluliste otsuste ja kokkulepete tegemisel lähtutakse osapoolte omavahelisest konsensusest. Osapooled lähtuvad omavahelises suhtluses üldtunnustatud poliitilise kultuuri põhimõtetest ja headest tavadest. Kolmandate osapooltega ei peeta omavaheliste kokkulepetega vastuolus olevates küsimustes läbirääkimisi ilma koalitsiooni osapooli eelnevalt informeerimata.

VALLA JUHTIMINE

Juhime valda, seades jätkuvalt eesmärgiks inimeste heaolu, tervikliku ja tasakaalustatud arengu ning teenuste kättesaadavuse nii keskustes kui maapiirkondades. Meie eesmärk on olla kogukondade ja huvigruppide ühendaja, erimeelsuste lahendaja ning terve valla elu eestvedaja. Saue linna ja Laagri aleviku kõrval on proportsionaalselt tähelepanu all halduskeskused Haiba ja Riisipere ning nende toimepiirkonnad oma väiksemate keskuste ja küladega.

1. Valla areng toetub sisuliselt ja kaasavalt välja töötatud strateegiadokumentidele - arengukavadele ja eelarvestrateegiale. Esmajärjekorras viiakse ellu valla arengukavas juba planeeritud investeeringud ning dubleerivalt neid käesolevas lepingus üldjuhul ei kajastata.
2. Suhtlemine vallaga ning asjaajamine avalike teenuste korraldamisel on lihtne, kiire, liigse bürokraatiata, ligipääsetav ja nutikas.
3. Teeme lähivaldadega tõhustatud koostööd kogu piirkonna arengupotentsiaali parimaks kasutamiseks. Kaasame oma ala parimaid, rakendades nutikaid lahendusi ja uusi tehnoloogiaid ning arendades igakülgset ühistegevust teiste omavalitsuste ning erinevate valdkondlike kompetentsikeskustega.
4. Kaasame huvirühmi ning laiemat avalikkust neid puudutavate otsuste kujunemisel, et tagada seisukohtade ja järelduste igakülgne läbimõeldus. Üldise avaliku huvi ja üksiku erahuvi konflikti korral püüame leida osapooli rahuldava lahenduse, aga lähtutakse alati avalikust huvist.
5. Tunnustame piirkondlikke ühinguid kui kogukondade esindusi ning küla- ja asumivanemaid kui olulisi kogukonna koondajaid ja kohaliku elu küsimuste lahendamise asjatundlikke partnereid.
6. Parandame vallaelanike informeeritust valla juhtimise küsimustes ning vallas toimuvate sündmuste, tegevuste ja muu olulise info osas. Üldiseid suundumusi ja tagasisideuuringuid arvestades arendame valla infojagamise kanaleid ja viise.
7. Volikogu komisjonide arv, suurus, kohtade jaotus komisjonide juhtimisel ja liikmete nimetamisel, samuti vallavolikogu ja -valitsuse ametikohad ja nende jaotus, lepitakse kokku lepingu lisas nr 1.
8. Hüvitised volikogu, volikogu komisjonide ja vallavalitsuse liikmetele kehtestatakse vastavalt lepingu lisale nr 2.

VALLA FINANTSJUHTIMINE

1. Seame eelarve põhitegevuse tulemi eesmärgiks 16%, et maksimeerida valla laenuvõimekus investeeringute elluviimiseks.
2. Toetame kogukonnakeskuste eelarvelist iseseisvust ja jätkuvat finantseerimist läbi välja kujunenud mudeli. Kaasajastame projektitoetuse ja ühekordse toetuse piirmäärad.
3. Eelarveprotsessis rakendame kaasamist ning tänastele keskustele täiendava eelarveautonoomia võimaldamist. Rakendame valla halduskeskustes kaasava eelarve menetlust: Saue ja Laagris kummaski 100 000 euro ulatuses ning Riisiperes ja Haibas kummaski 30 000 euro ulatuses.
4. Kasutame maksimaalselt läbimõeldult ja eesmärgipäraselt valla arengule kaasa aitavaid toetusmeetmeid, sh osaledes rahvusvahelistes projektides.

5. Toetame projektide elluviimisel koostööd erasektoriga, olles avatud uutele „kastist välja“ lahendustele.
6. Oleme seda meelt, et tasuta teenuste ja laustoetuste asemel tuleb eelistada inimeste omaosalust, kogukondade kaasalöömist ning riskigruppide täpsemat, eesmärgipärast ja suuremahulisemat toetamist.
7. Vald ei võta lepingulisi kohustusi, mille tulemusena võib osutuda tõenäoliseks seadusjärgse võlakohustuste ja eelarvepuudujäägi piirmäärade ületamine.

TURVALINE ELUKESKKOND, LOODUS JA KESKKONNAHOID

Seame eesmärgiks Saue valla puhta ja turvalise elukeskkonna loomise ja, loodusressursside säästliku kasutamise ja inimeste keskkonnateadlikkuse tõusu.

1. Soosime taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu.
2. Jätkame tänavavalgustuse rekonstrueerimist, parandades keskusalade, ülekäiguradade, kooliteede ja spordirajatiste valgustust, vähendades samas valgusreostust.
3. Rajame parke ja puhkealasid, kus on hea ja turvaline viibida.
4. Teeme koostööd nii avaliku kui ka erasektoriga, et leida lahendused põhjavee reostuse vähendamiseks ja puhta vee saamiseks kahjustatud põhjaveega piirkondades.
5. Puhastame tiheasumites asuvad avalikud veekogud ning ehitame välja kaasnevad puhkekohad. Hoolitseme hajaasustuses väljakujunenud puhkekohtade heakorra ning avaliku kasutuse ja turismipotentsiaaliga veekogude ligipäätavuse eest.
6. Jätkame ohtlike jäätmete kogumisringe hajaasustusega piirkondades ning edendame jäätmejaamade tööd tiheasustuspiirkondades. Soosime jäätmejaamade rajamisel ja haldamisel koostööd naabritega.
7. Teeme koostööd kogukondade, vabatahtlike organisatsioonide ja haridusasutustega keskkonnahariduse edendamisel ja üldise keskkonnateadlikkuse suurendamisel.
8. Rakendame kaasaegseid ja nutikaid lahendusi prügisorteerimise edendamiseks ja jäätmekäitluse arendamiseks.
9. Tagame vallale kuuluvate kinnistute heakorra, niitmise, puulehtede ja lume koristamise.
10. Toetame valla korteriühistuid hoovide korrastamisel.
11. Seame eesmärgi rajada piirkonda koostöös naaberomavalitsustega biojäätmejaam, vesinikutankla ja piirkonna loomade varjupaik.
12. Rekonstrueerime või rajame välisinvesteeringute toel ühisvee- ja kanalisatsioonivõrgud reoveekogumise aladel. Otsime majanduslikult tasuvaid lokaalseid võimalusi väiksemate eraldiseisvate elamupiirkondade ühiskanalisatsiooniga liitumiseks kooskõlas ÜVK arengukavaga.
13. Toetame ja tunnustame oma valla vabatahtlikke, abipolitseinikke ja päästjaid ning väärtustame Kaitseliidu ja Naiskodukaitse tegevust.
14. Peame õigeks tagajärgedega tegelemise asemel ennetustegevust. Teeme tihedat koostööd Politsei- ja Piirivalveametiga, Sotsiaalkindlustusametiga, vabatahtlike päästjate, abipolitseinike ning erinevate valdkondlike tugiorganisatsioonidega. Kujundame turvavõrgustiku riskigruppide ja keerulises olukorras inimeste varajaseks märkamiseks ning abistamiseks.
15. Aitame kaasa iga majapidamiseni jõudva valguskaabli taristu väljaarendamisele, et kiire internet jõuaks võimalikult paljude inimesteni nii hajaasustuses kui ka linnas.

PLANEERIMINE, EHITUS JA MAAKORRALDUS

Seame planeerimis- ja ehitustegevuses eesmärgiks kasutajasõbraliku, mitmekesise ja turvalise elukeskkonna kujundamise. Ruumiline planeerimine lähtub kaasaegsetest loodus- ja inimkesksetest tõekspidamistest ning arvestab tulevikusuundumustega. Ruumilise planeerimise aluseks on kehtiv üldplaneering.

1. Suhtume planeerimisse, kui tervikprotsessi pikaajaliselt väärtusliku elukeskkonna kujundamisel. Eelistame kombineeritud maakasutust ja avaliku ruumi mitmekesisust, et vähendada sundust pendelrändeks ning vältida magalarajoonide teket.
2. Nii elu- kui ärikinnisvara arendustegevuse käigus hoiame puhast elukeskkonda ja miljööväärtuslikku ruumi terves vallas. Loomes eeldused mõnusa asumiruumi kujunemiseks. Ehitusõiguse andmisel arenduspiirkondades tagame ühiskondlike ehitiste, haljastuse ja avaliku ruumi planeerimise ja väljaehitamise.
3. Jätkame haldus- ja teenusekeskuste taristu kaasajastamist, seades eesmärgiks, et Saue valla haldus- ja teenusekeskused oleks püsiva või kasvava elanike arvuga.
4. Uute elurajoonide kavandamisel arvestame kergliikluse arengusuundadega, korterelamute kavandamisel kergliiklusvahendite hoiukohtade olemasoluga.
5. Arendame edasi Saue linna keskusalala ning Laagri keskusalala pikaajalist visiooni. Piirkondlike asumite arendamisel lähtutakse esmajärjekorras arengukavades (sh kohalikes arengukavades) ja üldplaneeringus kajastatud põhimõtetest.
6. Toetame arendustegevuse suunamist väljakujunenud taristuga piirkondadesse, sh pidades torude ja teede kõrval silmas sotsiaalset taristut ja transpordivõrgustikku.

TEED, TRANSPORT

Teede ja transpordiühenduste planeerimise eesmärk on inimestele mugava ja nende elukorraldusega arvestava liikuvuse tagamine. Lähtume seejuures inimeste liikuvusanalüüsist ning edendame uute teenuslahenduste kasutuselevõttu.

1. Seisame valda läbivate magistraalteede hea seisukorra, loogilise planeerimise ja ümberehituse eest.
2. Arvestame ühiskonnas toimuvate üldiste muutustega, olgu selleks elektrisõidukite tormiline areng või eakate ja liikumisraskustega isikute arvu kasv vananevas ühiskonnas. Rajame turvalisemad võimalused uute liikumisvahendite kasutamiseks.
3. Jalgratta- ja jalgteede rajamisel ning rekonstrueerimisel on prioriteediks ohutus. Lähtutakse kasutusintensiivsusest sõiduteedel ja elanike, reaalsete kasusaajate arvust piirkonnas. Sellest tulenevalt rajatakse esmajärjekorras kergliiklusteed tiheasumite piires, ühendused ühistranspordi peatustega, samuti avalikke teenuseid pakkuvate asutustega. Lähtuvalt kergteede tegelikust ja mõõdetud kasutuskoozumusest arvestatakse nende ehituse ja rekonstrueerimise käigus vajadusega eristada selgemalt kiiremate liiklejate (jalgrattad ja elektrisõidukid) kulgemise ala jalakäijate alast.
4. Peame oluliseks teeületuskohtade ohutust ja erinevate kaasaegsete võimaluste kasutamise kaalumist sellel eesmärgil, arvestades mõõdetud liikluskoormusi. Intensiivse liiklusega riigimaanteedele toetame koostöös Transpordiametiga eritasandiliste teeületuste kavandamist.
5. Riigimaanteedele puhul teeme koostööd Transpordiametiga ühtse kergteede võrgustiku kujundamise eesmärgil. Samuti teeme igakülgset koostööd Transpordiametiga vallas asuvatel või seda läbivatel riigimaantee lõikudel jalgratta- ja jalgliiklejate turvalisuse

parandamiseks ka seal, kus eraldiseisev kergtee puudub ja selle rajamine ei ole lähiaastatel võimalik või majanduslikult põhjendatud.

6. Ühistranspordi prioriteetne valdkond on eri transpordiliikide sidumine võrgustikku „pargi ja sõida“ lahenduste ja etteveo liinide kaudu. Vallaelanik peab pääsema mugavalt keskusesse ja pealinna maksimaalselt ühe ümberistumise ja ühe piletiga. Toetame ühe pileti süsteemi kasutuselevõtmist vähemalt maakonna piires.
7. Koostame ühiselt naaberomavalitsustega valla liikuvuskava, mis on aluseks inimeste liikumise (sh ühistranspordi ja kergliikluse) otstarbekal, säästlikul ja nutikal planeerimisel.
8. Hoolitseme koostöös vastutavate partneritega, et ühistranspordi liinide planeerimine arvestaks võimaluste piires ja lähtuvalt liikumiskavast inimeste loomupäraste liikumisvajadustega.
9. Muudame transpordiliinide ja -graafikute info nähtavamaks nii avalikus ruumis kui ka veebis, et väljumisaegade ja -suundade informatsioon oleks lihtsalt leitav.
10. Tagame jätkuvalt tasuta rongiliikluse vallaelanikele valla kõikide rongijaamade vahel ning tasuta bussisõidu valla õpilasiinidel.

HARIDUS JA HUVIHARIDUS

Haridusvaldkonna eesmärk on võimaldada ühtlaselt tugevat kodulähedast alus- ja põhiharidust kõigis valla lasteaedades ja koolides ning tagada õpilaste valmisolek iseseisvateks valikuteks põhikooli lõpetamisel.

1. Seame lähiaastatel prioriteetseks investeeringud haridusvaldkonna taristusse, et kasvava elanike arvu olukorras tagada kvaliteetse kooli- ja lasteaiateenuse kättesaadavus. Üldised haridussüsteemi kujundamise põhimõtted jäävad toetuma senistele lähtekohtadele.
2. Teeme koostööd Haridus- ja Teadusministeeriumiga piirkonnas kvaliteetse ja valikuvõimalustega gümnaasiumihariduse pakkumisel. Seisame selle eest, et Laagris avatavast Saue Riigigümnaasiumist saaks kõikide valla põhikoolide lõpetajate esmane eelistus gümnaasiumihariduse valikul.
3. Loomme erivajadustega lastele paremad võimalused alus- ja põhihariduse omandamiseks. Jätkame hariduslike tugiteenuste pakkumist ja arendamist läbi tugiteenuste keskuse, et parandada teenuse kättesaadavust kõigile abi vajavatele lastele. Teeme aktiivset koostööd haridusasutuste ja naaberomavalitsustega, otsime uuenduslikke lahendusi, lähtudes iga konkreetse lapse erivajadusest.
4. Kavandame koostöös naaberomavalitsustega Lääne-Harjumaale piirkondlikud erivajadustega laste haridusasutused ning oleme avatud naaberomavalitsuste eestvedamisele selliste koolide loomisel kaasfinantseerijana osalemiseks.
5. Toetame sõimeealistele lastele lastehoiuteenuse pakkumisel senise mudeli jätkamist koostöös eralasteasutustega. Otsime koostöös erasektoriga uusi võimalusi lastehoiukohtade loomiseks üle kogu valla.
6. Jätkame erakoolide ja seal õppivate laste toetamist läbi erakoolitoetuse, toetamaks iga lapse individuaalsust omandada haridust sobivaimal moel.
7. Lähtume huvihariduse korraldamisel põhimõttest, et iga põhikooli juures tegutsevad rahvuskultuuri ringid oleksid õpilastele tasuta, et seeläbi tagada rahvuskultuuri au sees püsimine.

8. Toetame huviringide tööd koolides selliselt, et kõigil õpilastel oleks võimalik osaleda vähemalt ühes meelepärases huviringi tegevuses. Pöörame erilist tähelepanu erivajadustega laste ja vaesusriskiga peredele huviringi tasu maksmisel.
9. Soodustame munitsipaalhuvikoolide kõrval laste huvihariduse mitmekesistamist koostöös erahuvikoolidega, spordiklubide ja teiste kohalike omavalitustega.
10. Seisame tugeva muusikahariduse traditsiooni säilimise eest vallas, toetades täiendavalt Saue Muusikakooli, Nissi Trollide ja teiste huvikoolide tegevust kvaliteetse muusikalise huvihariduse pakkumisel.
11. Motiveerime valla lasteaedasid ja koole pakkuma lastele süvendatult finants- ja ettevõtlusalast ning kaasaegset tehnika- ja IT-alast haridust. Toetame valla haridusasutustes praktiliste ainete juurutamist õppekavadesse.

KULTUUR, SPORT, NOORSOOTÖÖ

Valdkondlik eesmärk on väärtustada aktiivseid eluviise. Hoolitseme selle eest, et erinevas vanuses vallaelanikel erinevates kogukondades oleksid mitmekülgsed võimalused kultuuritegevuses osalemiseks, tervisespordi harrastamiseks ning muudeks aktiivseteks tegevusteks. Noorsootöös keskendume sisulistele kitsaskohtadele ja tänapäeva ühiskonna ohumärkidele.

1. Jätkame kultuuri-, spordi- ja noorsootöö edendamist ülevallaliste kompetentsikeskuste - Saue Kultuuri- ja Huvikeskuse, Saue Spordikeskuse ning Saue Noortekeskuse baasil.
2. Kaasajastame spordirajatiste haldamise ja broneerimise süsteeme, et tagada olemasolevate ja uute objektide maksimaalne kasutamine harrastajate poolt.
3. Soodustame laste ja noorte sporditegevust ning aktiivset vaba aja veetmist. Toetame erinevaid algatusi ja projekte, et pakkuda harrastajatele uusi mitmekülgseid võimalusi. Seame eesmärgi, et igas haldus- ja teenusekeskuses oleks kogukondlik spordiplats ja mänguväljak, kaasates nende kavandamise protsessi kohalikud kogukonnad.
4. Seame noorsootöös eesmärgiks noorte varajase märkamise ja toetamise erinevate tugivõrgustike koostöös. Toetame noorte initsiatiivi ja kaasame noori neid puudutavate küsimuste lahendamisse.
5. Peame oluliseks rahvuskultuuri ja eesti keele püsimist ja väärtustamist ning seisame selle eest, et meie koduvalla traditsioonid säiliks elujõulistena.
6. Märkame ja tunnustame inimesi ning organisatsioone, kes on andnud silmapaistva panuse kogukondlike tegevuste toetamise, püsimise ja arengusse.
7. Otsime võimalusi Riisiperesse ujula rajamiseks, et tagada esmajärjekorras piirkonna haridusasutustes õppivatele lastele võimalused paremaks ujuma õppimiseks.
8. Otsime võimalusi valla põhjapiirkonda aastaringselt toimiva jääväljaku rajamiseks.
9. Rajame Kütise 4 hoone baasil multifunktsionaalse teenushoone, kus saavad uued ruumid Saue linna raamatukogu ning valmib mitmeotstarbeline saal kultuuri- ja huvitegevuse korraldamiseks. Otsime koostöös erasektoriga võimalusi Saue valda kaasaegse kino rajamiseks.
10. Arvestades valla raamatukogude juhtide soovidega ühendame võrgustiku raamatukogud ühe juhtimise alla.
11. Aitame kaasa tugeva piirkondliku vabaühenduste võrgustiku arengule, aidates koordineerida ühisprojekte ning kutsudes kokku vabaühenduste ümarlaua.

SOTSIAALTEENUSED JA TERVISHOID

Valdkondlik eesmärk on erinevate elanike individuaalseid vajadusi ja olukordi arvestav sotsiaalteenuste ja toetuste pakkumine ning ennetustegevus. Eelistame vajaduspõhisust universaalsusele. Väärtustame perekonda kui esmast sotsiaalse turvalisuse tagajat.

1. Auditeerime valla sotsiaalsüsteemi tervikuna, et seda kaasajastada lähtuvalt teenusedisaini põhimõtetest.
2. Peame oluliseks Saue Päevakeskuse kujundamist ülevallaliseks sotsiaalvaldkonna kompetentsikeskuseks. Seniselt eakate huvitegevuselt eeldame suuremat tähelepanu erinevatele sihtgruppidele suunatud sotsiaalteenuste korraldamisel võrdselt kõigis valla piirkondades. Jätkame eakate huvitegevuse mitmekülgset toetamist, kasutades ka teisi kanaleid ja võimalusi.
3. Hoiame sotsiaaltoetuste ja -teenuste süsteemi kujundamisel fookust vajaduspõhisusel ning lähtuvalt sihtgrupist suurendame suunatud toetusi isikute tegelikest vajadustest lähtuvalt. Arvestame elanikkonna vananemisest tingituna sotsiaalteenuste korraldamise ja kättesaadavuse kasvava vajadusega.
4. Väärtustame paljulapselisi peresid.
5. Toetame erivajadustega inimeste ning riskiisikute aktiivsemat kaasamist tööturule, haridussüsteemi ja ühiskondlikku ellu. Teeme koostööd valdkondlike tugivõrgustikega.
6. Pakume kaasaegseid sotsiaal- ja munitsipaalelupindu halduskeskustes. Korrastame valla omandis olevate korterite võrgustiku ning töötame välja täpsustatud alused korterite kasutusse andmisel lähtuvalt sihtgrupist. Peame oluliseks arvestada muutuva nõudlusega, pidades silmas nii mobiilset tööjõudu kui toetatud elamist eakamatele.
7. Toetame perearsti/pereõe teenuste kättesaadavuse parendamist halduskeskuse tasandil uute tervisekeskuste toel, parendades vajadusel individuaalseid transpordivõimalusi. Otsime võimalusi täiendavate perearstide leidmiseks valda.
8. Teeme koostööd erasektoriga apteegiteenuse kättesaadavuse parendamiseks keskustest eemal. Arvestame Riisipere munitsipaalmaja planeerimisel kogukonnale oluliste teenuste pakkumiseks eelduste loomisega. Suuname elanikke senisest rohkem kasutama kaasaegseid võimalusi ravimite tellimisel.
9. Toetame uute hooldekodu ja päevahoiu teenuse kohtade rajamist valda koostöös erasektoriga.
10. Mõtestame võimalusi arendada vallas välja vabatahtliku sotsiaalkaitsesüsteemi võrgustik koostöös kogukondadega.
11. Toetame Haiba Lastekodu tegevuse järjepidevust. Rekonstrueerime hoone ja kaasajastame teenust.

ETTEVÕTLUS, TURISM JA TÖÖHÕIVE

Soovime olla suunda seadev kohalik omavalitsus ettevõtliku eluvaate toetamisel ja ettevõtjatega koostöö tegemisel. Väldime asjatut bürokraatiat, otsime võimalusi ja lahendusi. Soodustame haridusasutuste ja kohalike ettevõtete vaheliste koostöövormide teket.

1. Eelistatult toetame avalikku huvi arvestavat vastutustundlikku ettevõtlust. Oleme aktiivne partner valla arengukavas sätestatud prioriteete toetavatele investoritele, aidates neid erinevatel investeeringu realiseerimise protsessi etappidel võimalikult tõhusalt oma eesmärgi saavutada.
2. Seisame väärtuslike (nutikate ja teadmispõhiste) töökohtade toomise eest piirkonda. Seame eesmärgi vähendada pendelrännet vähemalt 5%, arendades nõudluse korral ka kohapealseid kaugtöövõimalusi ja koosloomekeskondi. Toetame tulevikutöökohtade teket vajaliku taristu arendamisega.
3. Pidades silmas valla äärealasid, peame oluliseks olemasoleva tööhõive püsimist piirkonnas.
4. Väärtustame põllumajandust kui Saue valla olulist ettevõtlussektorit ja töödandjat hajaasustuses. Hakkame tunnustama aasta maaelu edendajat üldise tunnustuspraktika raames.
5. Toetame kohalike õpilasfirmade juhendamist ning nende toodangu jõudmist Eesti turule. Looime uusi koostöövõimalusi ettevõtete ja haridusasutuste vahel.
6. Töötame välja alustavate ettevõtete starditoetuse. Eesmärk on aidata kaasa piirkonda sobivale väikeettevõtluse arengule erilise fookusega noorte ettevõtlusel.
7. Teeme koostööd valla turismivaldkonna ettevõtetega, et Saue vallas oleks kõigil tore puhata ja vaba aega veeta. Töötame välja kohaliku turismi põhisuunad, kaardistame turismiteenuste pakkujad ja viidastame turismiväärtuslikud alad. Toetame valla turismivaldkonna ettevõtete ja asutuste võrgustikupõhist koostööd. Osaleme aktiivselt Loode-Eesti geopargi väljaarendamisel.
8. Rajame Riisiperre tööturu paindlikkust suurendava munitsipaalkorterimaja, mille esimesel korrusel on lisaruume ettevõtluseks ja avaliku huviga teenuste arenguks piirkonnas.
9. Hoidume uute, ettevõtlust pärssivate kohalike maksude kehtestamisest (ka õigusruumi muutumisel).

E-TEENUSED JA INFOÜHISKOND

Eesmärk on muuta Saue vald infoühiskonna teenäitajaks kohalike omavalitsuste hulgas. Asjaajamine vallaga peab olema lihtne ja inimkeskne inimese elu- ja asukohast hoolimata. Selleks arendatakse ja kasutatakse parimaid kaasaegseid praktikaid ja nutikaid lahendusi.

1. Teeme elanike jaoks teabe saamise lihtsaks nii kodulehel kui dokumendiregistris.
2. Jätkame iseteeninduskeskkondade, andmevärava ja geoinfo (GIS) värava arendamist.
3. E-lahendused on iga valdkonna arengu ja haldusprotsessi loomulik osa. Rakendame uusi innovatiivseid IT-lahendusi vastavalt valdkonna arengule ning elanike muutuvatele ja tekkivatele vajadustele.
4. Heade mõtete ja probleemide kirjeldamiseks ning avalikuks menetlemiseks juurutame ideekorje rakenduse.

Ametikohtade jaotamise üheselt mõistetavad põhimõtted või neid täitvate osapoolte nimelised esindajad volikogus, vallavalitsuses ning muudel valitavatel kohtadel, sh volikogu komisjonid, mida käesolev leping ei kajasta, lepatakse kokku lepingu varem nimetatud lisades.

Koalitsioonileppe elluviimisel lähtutakse valla finantsilise jätkusuutlikkuse põhimõtetest. Eelarveliste võimaluste puudumisel periodiseeritakse investeeringud eelarvestrateegia alusel ümber iga-aastaselt. Pooled lepivad kokku, et käesolevast lepingust tulenevad tegevused kajastatakse ettepanekutena valla arengukava muutmise protsessis.

Käesolev leping sõlmitakse kolmes eksemplaris. Allkirjad:

Andres Laisk

Harry Pajundi

Lavly Perling

Eero Kaljuste

Madis Milling

Mihhail Jallajas

Jaanus Kallion

Jaanika Käärst

Valdis Toomast

Aare Puht

Riho Johanson

Andres Kaarmann

Toomas Artma

Kaire Sildnik

Virko Raagmets

Arnold Õispuu

Indrek Paljak

Rein Riga

Juhan Särgava

Einar Alliksaar

Tiia Rosenberg

Allan Muuk

Märt Meerits

Nils-Joonas Põldme